

■ Ma este: gála a nagyszínházban

Átadják a Szegedért Alapítvány díjait

Öt évvel ezelőtt öntött formát nyolc szegedi intézmény és vállalat jóvoltából az a kezdeményezés, melynek célja az volt: „díjakkal és támogatásokkal elismerni és segíteni mindazokat, akiknek tevékenysége a város tudományos, kulturális, művészeti és társadalmi életének gazdagodását szolgálja.” A Szegedért Alapítvány azóta nem csupán életképességét bizonyította, hanem rangot is vívott ki magának. Olyan személyiségek neve fémjelzi az utat, amit a fél évtized alatt az alapítvány bejárta, akik szegediségükkel az országot, sok esetben a világ előtt öregbítették a város hírnevét.

Ma este hét órakor a Nagyszínházban immár ötödik alkalommal rendeznek ünnepélyes díjkiosztó gálaműsort. (Az esten ott lesznek a szegedi tévéstúdió kamerái – a programot később felvételről sugározza a televízió.)

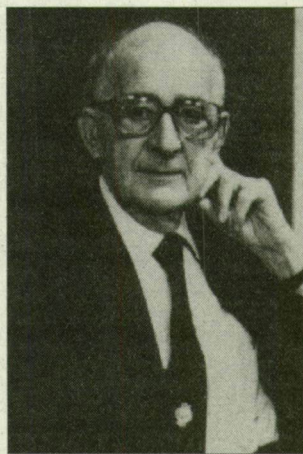
A Szegedért Alapítvány idei díjazottjait, a fődíjas Straub F. Brúnó akadémikust, Tandori Károly akadémikust (tudományos kuratórium), Nagy Albertet, a Szeged Táncgyűttes vezetőjét (művészeti kuratórium), Liebmann Béla fotóművészt (társadalmi-állampolgári kuratórium) neves előadók műsora is köszönti: Bálint János fuvolaművész és növendékei, a Canticum Kamarakórus, Karczagh Ferenc színművész, Gregor József magánénekes, a Pavane Táncgyűttes, a Salieri Kamarazenekar Pál Tamás vezényletével és Pál Anikó (zongora) közreműködésével, Szecsődi Ferenc hegedűművész és Vajda Júlia magánénekes.

Ünnepi köszöntőt Dr. Trásér Ferenc, a Dél-magyarországi Gabonafeldolgozó Rt. vezérigazgatója, a Szegedért Alapítvány soros elnöke mond.

■ A fődíjas:

Straub F. Brúnó

Ez év január 5-én tudományos konferenciát rendeztek a tiszteletére, 80. születésnapja alkalmából, Szegeden. Abban az intézetben, a Szegedi Biológiai Központban, amelynek alapító főigazgatója volt. Tudós kollégái – sem ez alkalommal, sem máskor – sosem beszélnek Straub F. Brúnó akadémikusról, mint „főnökről”, bár sokan ma is így szólítják; az SZBK az a különleges intézmény, ahol barátságos melegséggel hangzik ez a szó és nincs „hivatali” zöngéje. Straub akadémikus intézetét a demokrácia szigetének nevezik mindazok, akiknek szerencsájuk volt vele együtt itt kezdeni azt a hatalmas szervező és tudományos kutató munkát, amelynek eredményei ma világszerte, s – ami nagyobb csoda – itthon is feltétel nélkül elismertek. Az idő is igazolta, hogy az „újat csinálni” igénye, amellyel az újonnan létrehozott intézetbe válogatta-verbuválta a legtehetségesebb fiatal kutatókat – működött; az SZBK-ban akkor elképesztőnek tetsző kutatói

szabadságot kapott fiatalokkal betört Magyarországra a modern biológia, s behozva a hátrányt hamarosan a nemzetközi élvonalhoz érkezett.

Szent-Györgyi Albert intézetében – és bővíletében – elkezdett tudományos pályájának (az orvostanhallgatói státust Szent-Györgyi hívására hagyta el, s lett biokémikus) kiemelkedő állomása az izommozgás egyik alapvető fehérjemolekulájának, az azóta már a tankönyvekben is szereplő

aktívnak a felfedezése. Úttörő szerepe volt az enzimkristályosításban: először izolált enzimeket izomból, s ennek nyomán vált felismerhetővé, milyen jelentősége van az enzimek szerkezete és funkciója közötti kapcsolatnak. Egyszer azt mondta: a természettudományban az igazi nagy eredményeket 35-45 évesen éri el az ember; azután már úgy tudja az eredményeit kamatoztatni, hogy segít a fiataloknak. Ezt tette.

Szeged városa az általa alapított-igazgatótt kutatóintézet, az itt fölhalmozott tudományos és emberi értékek, az itt dolgozó személyiségek nélkül nem lenne az, ami; Straub F. Brúnó a város díszpolgára, s az idei évben a Szegedért Alapítvány fődíjasa. A kitüntetések mindig többjelen-tésűek; egyebek között ebben biztosan benne van a hely szellemének alakításáért kijáró tisztelet, megbecsülés, hála.

■ A tudományos kuratórium díjazottja:

Tandori Károly

a tanítványi körökből rendre kiemelkednek különleges tehetségek, akiknek átadhatók a teremtett értékek, s akik ismét teremtenek új értéket, melyeket átadni képesek...

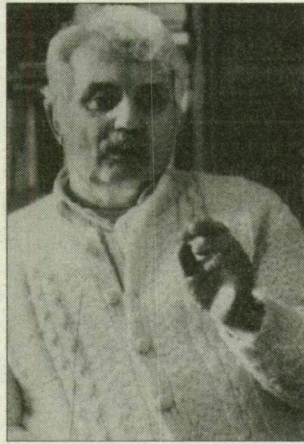
A matematika: szép – állítja Tandori professzor, s axiómája bármi meglepő a laikus számára, hihetővé válik; mert olyan érzékletesen beszél az elméleti matematika gyönyörű szellemi építményéről, amelyben minden elem pontosan ott van, ahol lennie kell – akár a versben a szavaknak, a zenében a hangoknak –, hogy el kell fogadni a tézist.

Tandori Károly Újvidéken született, de öt esztendőskorában Szegedre költözött a család. A nagyhirű Baross volt a professzor alma matere – ma ő az elnöke a Baross Öregdiákok Szövetségének. A tudományegyetemen matematika-fizika szakon végzett; 32 évesen már a matematikai tudományok doktora lett, 40 évesen akadémikus. Azt a bizonyos szellemi építményt gazdagította évtizedeken át: gondolkodott és tanított.

A matematikáé mellett a Tisza és az alföldi táj szépségét is ismeri; kertet művel Újszegeden, kedvvel, mint aki ismeri a termő rög meg a teremő gondolat, a földközelség meg a szellem röpte között a testvériséget.

■ A művészeti kuratórium díjazottja:

Nagy Albert

Az akkor még Édosz Szeged táncgyűttesnek nevezett, néptáncos közösség vezetőjének „szegődött” Szegedre 1972-ben a Békés megyei Gyomárról érkezett koreográfus, Nagy Albert. Az elmúlt 22 esztendőben nem csupán mint néptánc-koreográfus, hanem mint pedagógus és együttesszervező, mint menedzser és a néptánc-hagyományok kutatója-megőrzője is döntő szerepe volt abban, hogy a város a hazai néptánc-kultúra egyik biztos bázisává, fesztiváljai révén a határokon túl is ismert helyszínévé vált.

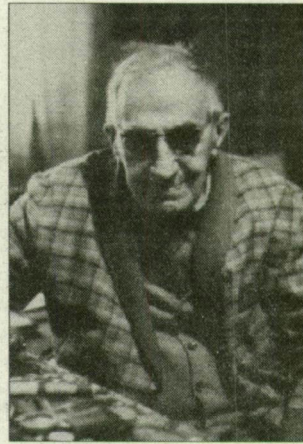
A Szeged Táncgyűttesben a bő két évtized alatt legalább négyezer fiatal ismerkedett meg a néptánc-hagyományokkal, s lett életre szóló élményforrást a kultúra e sajátos ágában. A koreográfusi-pedagógusi szerepkört ugyan min-

dig is kiegészítette Nagy Albert azzal, hogy az együttes fellépéseit, vendégszerepléseit, utazásait szervezte, mostanára azonban e kettős funkció arányai felcserélődni látszanak. Erről így vallott egy nemrégiben adott interjúban: „Ma is mindennél jobban szeretek a próbateremben lenni, de be kell látnom, hogy a szakszerkezeti háttér megszűnésével szertefoszlott az együttes anyagi biztonsága... egyre több az úgynevezett menedzselési feladatom. Szükségesnek látszik tehát, hogy koreográfusi, pedagógusi voltomat nem tagadva, fokozatosan átengedjem a helyem a tanítványaimnak. Most éppen négyen vannak olyanok, akik lehetnének művészeti vezetők is akár... Szerintem csak azért, mert kedvet érez hozzá, ne tanítson akárki! Néptáncot csak az oktasson, akiben megvan hozzá a képesség. Lehet valaki kitűnő táncos, de pedagógusnak, nos, hogy finoman mondjam, nem megfelelő. Vagy fordítva. Nekem most szerencsém van: Hollandiától a Duna Táncgyűttesig kiváló táncos tanítványaim dolgoznak szólistaként, s ugyanakkor itthon élnek, s remélem, maradnak is azok, akikre nyugodtan rá merem bízni a csoportvezetést” – mondja.

S az órájára néz: próbája kezdődik...

■ A társadalmi-állampolgári kuratórium díjazottja:

Liebmann Béla

Városnak fotós krónikása, a fotóművészet szegedi doyenje, Liebmann Béla június 24-én lesz kilencvenöt éves. A temesvári születésű, zsidó családból származó fotóriporter életereje még ma is óriási. Erről ő így vall: „Mindig jól tartottam magam, most sem érzem korom súlyát. Egyébként a Liebmannok hosszú életűek. Édesapám 93, Leó bátyám pedig 90 évet élt.” Liebmann Béla az első világháborúban az olasz fronton harcolt, s itt közlegényként megkapta a Nagyvezüst Vitézségi Érmét és a német vaskeresztet. A második világháborúban, ahol munkaszolgálatos volt, ez utóbbinak köszönhette életét. Feleségét és kislányát azonban elvesztette. „Ha nem lettem volna vallásos zsidó, akkor öngyilkosságot követtem volna el a haláluk után.” Nem tette. Talpraállt és keményen dolgozott.

Állítása szerint négyszer költözött a Napfény városába. Először 1921-ben jött Szegedre. Néhány nap elteltével azonban felutazott a fővárosba, s ott szabadúszó fotóriporterként, Vár György újságíró oldalán, olyan híres országos lapoknak dolgozott, mint a Színházi Élet, a Tolnai Világújság, az Est és a Pesti Hírlap. Szegedi látogatásai során egyre hosszabb időt töltött a városban, mígnem 1923-ban végleg ideköltözött, s a helyi lapoknak dolgozott. Liebmann Béla fotói dokumentumértékűek. A hét évtized alatt megöröklöttette Szeged változó arcát, egyedülálló fényképeket készített híres művészekről, tudósokról és politikusokról. Csak néhány nevet sorolnék fel a teljesség igénye nélkül, a lencsevégre kapott hírességek közül: Tökés Anna, Karády Katalin, Pietro Mascagni, Lehota Árpád, Székely Mihály, Csontos Gyula, Vaszy Viktor, Móra Ferenc, Bartók Béla, Kodály Zoltán, Szent-Györgyi Albert, Tildy Zoltán, Horthy Miklós és családja. Lehár Ferenc világhírű zeneszerző a következőket írta 1935-ben Liebmann Bélának: „Kedves Liebmann Úr! A Szeged világ színházi felvételei nagyszerűen sikerültek. Fogadják hálás köszönetemet! Tisztelettel: Lehár Ferenc.” Liebmann Béla fotói különböző nemzetközi kiállításokon fél Európát bejárták. 1991-ben a Magyar Fotóművészek Szövetségének tiszteletbeli tagjává választották.

Március 15-e közeledtén programok, ünnepi megemlékezések készülnek országszerte, így Szegeden és környékén is. Bízva abban, hogy ünnepi díszbe öltözött, fellobogózott házak köszöntik a szép napot, különös figyelemmel készülünk a 48-as forradalom évfordulójára.

Március 12-én, szombaton délután fél 2-kor hat gimnázium (a makói József Attila, a szabadkai, a Tömörkényi, a Radnóti, a Piarista és a Deák) csapatának részvételével rendeznek történelmi vetélkedőt a Deák gimnáziumban, Kossuth halálának centenáriuma emlékeztetve. Ugyanezen a napon,

szombaton 14 órakor a városháza dísztermében a szabad sajtó napja alkalmából köszönti a tömegkommunikáció szegedi képviselőit dr. Lippai Pál polgármester és fogadáson látja vendégül az újságírókat, riportereket.

Hétfőn, március 14-én délután 18 órakor a Demokratikus Charta a Dugonics térről indulva a sajtó szabad és független működéséért, hangsúllyal a

közszolgálati rádió és televízió kormánytól és pártoktól való függetlenségéért rendez demonstrációt. Sétát egy szál virággal, egy szál gyertyával. Az ünnep előestéje szolgál egy új kezdeményezésnek: március 14-én este 7 órától kerül sorra a Forrás Szállóban az I. nemzeti bál, politikamentesen, politikusok és újságírók tiszteletére.

Március 15-én, nemzeti ün-

nepünkön délelőtt 9 órakor Algyőn, az országszász emlékműnél koszorúzási ünnepség lesz. Délelőtt 10 órakor Szőreg, a Hősök terén és Kiskundorozmán az országszász emlékműnél tartanak megemlékezést és koszorúzást. Ugyancsak 10 órakor lesz emlékünnepe Kisteleken a Petőfi Sándor Általános Iskolánál és Mórahalmon az 1848-as

emlékműnél. A szegedi megemlékezések 11 órakor a Dóm téri panteonban a Petőfi-szobornál, és az Aradi vértanúk terén a szőregi csata emlékműnél folytatódhatnak.

A központi ünnepség országos jelentőségű megemlékezés lesz a Klauzál téren, ahol a Göncz Árpád, a Magyar Köztársaság elnöke mond beszédet. A program térzenével kez-

dődik, majd déli 12 órakor elhangzik a Himnusz, követőleg pedig a Szegedi Nemzeti Színház művészei adnak ünnepi műsorösszeállítást. Ezt követően dr. Lippai Pál, Szeged polgármestere mond köszöntőt, majd Göncz Árpád beszéde hangzik el. Az ünnepi műsort a 150 tagú városi egyesített kórus 48-as dalokkal zárja, majd a résztvevők elhelyezik a Kosuth-szobor tövében az emlékezés koszorúit.

A városi ünnephez kapcsolódik még Tápén, az országszász emlékműnél 15 órakor sorra kerülő koszorúzás.

Nemzeti lobogónk alatt Ünnepi rendezvények, megemlékezések